

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar na slovesnosti
ob praznovanju 125. obletnice Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje**

Kongresni center Brdo, torek, 25. februar 2025

Velja govorjena beseda.

Spoštovana generalna direktorica Greta Metka Barbo Škerbinc,
spoštovani minister Luka Mesec,
spoštovane zaposlene in zaposleni na Zavodu za zaposlovanje,
cenjeni visoki gostje.

Dober večer.

Iskreno se vam zahvaljujem za povabilo na nocojšnjo slovesnost ob praznovanju 125. obletnice delovanja Zavoda za zaposlovanje. Ob tej priložnosti mi dovolite, da vodstvu in vsem zaposlenim najprej čestitam ob častitljivem jubileju in izrazim globok poklon vašemu dosedanjemu delu in dosežkom, ki so z leti postali simbol trajne zavezanosti družbenemu napredku v Sloveniji in širše.

Verjetno se boste strinjali z menoj, da se evropski in podobno tudi slovenski trg dela že v tem trenutku sooča s številnimi spremembami in izzivi, ki bodo oblikovali delovna mesta, zaposlitvene možnosti in kompetence, ki jih bodo potrebovali zaposleni.

Ena največjih sprememb, ki se že dogaja, je avtomatizacija nalog in integracija umetne inteligence v delovno okolje. To bo spremenilo naravo mnogih delovnih mest, predvsem v panogah, kot so proizvodnja, transport, finance in celo storitvene dejavnosti. Nekatera delovna mesta bodo izginila, a nastajala bodo nova, predvsem na področju tehnologije, podatkovnih znanosti in razvoja umetne inteligence.

Z rastjo digitalizacije bodo zaposleni potrebovali veščine, kot so obvladovanje novih tehnologij, analitične sposobnosti, digitalne pismenosti in kibernetske varnosti. Hkrati bo še naprej rasla potreba po "mehkih" veščinah, kot so komunikacija, kritično razmišljanje in sposobnost reševanja konfliktov. Pri vsem tem ne pozabimo, da lahko

umetna inteligenca v zelo kratkem času obdela ogromne količine podatkov, a še vedno nima intuicije, čustvene inteligence in neposredne presoje kot jo ima človek, ki ima pred seboj človeka.

Sodelovanje na daljavo in fleksibilni delovni pogoji postajajo vse bolj priljubljeni. Pandemija COVID-19 je pospešila ta premik in mnogi delodajalci in zaposleni so se navadili na delo od doma, kar je omogočilo večjo prilagodljivost. V prihodnosti bodo organizacije zagotovo razvijale te bolj fleksibilne delovne modele. To odpira možnosti za podjetnike v številnih panogah, hkrati pa postavlja izzive glede pravic delavcev, socialne varnosti in stabilnosti tovrstnih oblik dela.

K stabilnemu trgu dela veliko pripomorejo tudi starejši zaposleni, zato ne pozabimo na učinke staranja prebivalstva, ki je še posebej izrazit problem v Evropi in tudi pri nas v Sloveniji. V mnogih državah se povečuje delež starejših ljudi, kar vpliva na demografsko sliko trga dela. Potrebni bodo konkretni ukrepi za vključevanje starejših delavcev, upoštevanje njihovih potreb in ustvarjanje priložnosti za njihovo vključevanje v delo, bodisi preko delovnih mest s krajšimi urniki, bodisi z bolj prilagodljivimi delovnimi pogoji. OECD našo državo že več let opozarja, da je zaposlenost po 60. letu starosti prenizka in pod povprečjem drugih držav članic. Po podatkih Eurostata znaša le okoli 54 odstotkov, medtem, ko na Švedskem znaša stopnja zaposlenosti starejših 78 odstotkov.

Pravkar poudarjeno je povezano s tematiko kadrovskega primanjkljaja, ki se ga zaradi še vedno nizke brezposelnosti morda vsi ne zavedamo v polni meri. Iz mojih pogovorov s številnimi domačimi in tujimi gospodarstveniki izhaja, da so vprašanja, povezana s pridobivanjem kvalificiranih kadrov, že danes eden ključnih izzivov in bodo ostala tudi v prihodnosti.

Na mestu je tudi vprašanje, ali lahko kot družba bolje izkoristimo trend globalnih migracij. A smo res prepričani, da prinašajo migracije samo težave, ker nam tako govori ena politična stran, ki strah pred migranti uporablja za politično nabiranje točk? Sama v njih vidim tudi številne priložnosti, če jih bomo kot družba le želeli videti in pristopati do prišlekov odprto in pošteno. Zakonite migracije so lahko rešitev za marsikatero gospodarsko panogo.

Naj na tem mestu pohvalim aktivni pristop Zavoda za zaposlovanje, ki se izziva zaveda in zainteresiranim delodajalcem pomaga pri iskanju kadra v širši regiji, predvsem na Balkanu. Potekajo pa tudi aktivnosti z bolj oddaljenimi državami, ki predstavljajo zanimiv kadrovske bazen za številne slovenske panoge in podjetja.

Dodaten izziv je tudi premislek, kako pritegniti domov naše najboljše strokovnjake iz tujine. Pri tem ne gre samo za ugodnejšo davčno obravnavo visoko strokovnega dela, ki je vsekakor nujna, temveč za celosten paket ukrepov, ki bodo lahko prinesli želeni preboj na tem področju. Primerna pravna in davčna ureditev solastništva zaposlenih, vprašanje razvojne kapice, birokratske poenostavitve pri izdajanju raznih dovoljenj, povečanje vpisa študijskih mest za tiste programe, za katere je največ zanimanja na trgu dela.

Na tem področju se moramo kot država bolj potruditi in podjetjem olajšati zaposlovanje visoko izobraženih kadrov, s premišljenimi ukrepi pospešiti razvoj podjetij in zvišati njihovo ustvarjeno dodano vrednost.

Spoštovane gospe in gospodje.

Ob tej visoki obletnici Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje bi želela izreči iskreno zahvalo sedanjemu in prejšnjim vodstvom ter vsem nekdanjim in sedanjim zaposlenim, ki ste s svojim predanim delom prispevali k dosežkom zavoda. Vaše prizadevanje je ključno za razvoj in trajnostno rast zavoda, ki je skozi desetletja pomembno oblikovalo trg dela v Sloveniji in pomagalo mnogim posameznikom pri iskanju novih priložnosti.

V imenu Republike Slovenije, ja, ta privilegij imam, vam ob tej priložnosti izrekam iskreno priznanje za vse dosežke in trud, ki ste ga vložili v razvoj zavoda v preteklosti. Hkrati pa vam želim uspešno nadaljevanje vaše poti. Naj vas tudi v prihodnje vodijo visoka profesionalnost, odgovornost do iskalcev zaposlitve in posledično celotne skupnosti. Le zaposlen človek bo srečen in bo kot tak lahko prispeval k našemu skupnemu dobru.

Hvala.